

Torsås kommun
info@torsas.se

2020-03-25
1 (18)
Dnr-SI 2019:8322

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Söderåkra skola i Torsås kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Söderåkra skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Söderåkra skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att jämställdhetsuppdraget genomsyrar skolans undervisning och vid uppföljning av elevernas kunskapsresultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och elevhälsan utforma gemensamma arbetssätt för att främja en god studiemiljö och förebygga bristande studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas bedömning i olika ämnen och årskurser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 19 oktober 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:8322) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar skolans resultat och undervisningens genomförande. Utifrån analyser av resultaten beslutas om utvecklingsinsatser som genomförs och följs upp. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet på skolan med fokus på kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Det saknas dock ett strategiskt arbete med jämställdhet på skolan.

Rektorn följer tillsammans med sin personal regelbundet och systematiskt upp och analyserar skolans resultat. Rektorn och lärarna beskriver att de följer upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och årskurser genom att lärarna rapporterar in sin

uppföljning av elevernas kunskapsutveckling tre gånger per läsår i en digital lärplattform. Analyser av dessa lyfts under klasskonferenser där lärarna går igenom varje klass och varje elev. På klasskonferenserna diskuterar de även hur de ska få eleverna att nå så långt som möjligt både på grupp- och individnivå. Av intervju med rektorn framgår att hon även följer upp resultaten på ämnesnivå. Analyserna lyfts på skolnivå och utifrån dem har de bland annat beslutat om att läsgrupper ska sättas in, att extra simundervisning behöver ges och att vissa läromedel behöver bytas ut. Av intervju med rektorn framgår att det kommer ta tid innan resultat av insatserna syns och att de följs upp på kommande klasskonferens. Av intervjuer framgår att rektorn vid fördelning av resurser utgår från elevantalet i respektive årskurs och därefter görs omfördelningar vid behov. Omfördelningar kan exempelvis göras om rektorn identifierat extra behov i olika klasser eller ämnen.

Rektorn följer systematiskt och kontinuerligt upp undervisningens kvalitet och genomförande. Utifrån analyser av resultaten beslutas om utvecklingsinsatser som genomförs och följs upp. Granskningen visar att rektorn följer upp undervisningen på flera sätt. Som exempel får rektorn via försteläraren, arbetslagsledaren och specialläraren information från forum såsom kollegiala träffar både på skolan och i kommunen samt från elevhälsomöten.

Rektorn genomför lektionsbesök varje vecka och dessa kan tidsmässigt variera. Under observationerna ser rektorn vad som händer under lektionerna och hon fångar upp olika situationer och händelser. Av intervju med rektorn framgår att om det är något specifikt hon vill observera meddelar hon läraren det innan lektionsbesöket. Om rektorn identifierat något lyfter hon det med läraren, specialläraren eller elevhälsoteamet. Det kan exempelvis handla om att lektionen inte varit tillräckligt intressant eller avsaknad av variation i arbetssätt och arbetsformer. Det kan även handla om behov av förändring i lärmiljön eller lärarens bemötande. Rektorn följer även upp undervisningen via medarbetarsamtal, elevenkäter och det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn beskriver att uppföljningen visar att det inte är så stor variation i undervisningens kvalitet mellan lärare på skolan.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolan med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Lärarna ges därigenom förutsättningar att samverka och bedriva ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Rektorn har skapat en organisation som möjliggör samverkan mellan lärarna. Av insänd dokumentation och av intervjuer framgår att lärarna har flera olika forum för samverkan med tydlig agenda. Exempelvis finns gemensamma mötesforum för alla lärare och pedagogiska konferenser som varannan vecka genomförs på skolan och varannan vecka i samverkan med övriga lärare i kommunen. Även arbetsplatsträffar

genomförs. På skolan finns möjlighet för lärarna att träffa elevhälsoteamet för att diskutera ärenden som lärarna anmält till elevhälsoteamet. Varje morgon träffas även pedagogerna för att stämma av dagen.

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån målen. Rektorn beskriver att hon leder det pedagogiska arbetet utifrån de nationella målen samt de kommunala och lokala målen. Detta arbete sker tillsammans med skolans förstelärare och arbetslagsledare. Rektorn beskriver att det förs pedagogiska diskussioner mellan skolans lärare och även tillsammans med lärare från övriga grundskolor i kommunen. Av insänd dokumentation och av intervjuer med lärare framgår att förstelärarna ansvarar för innehållet i de kommungemensamma träffarna och att de har olika teman. Under hösten har lärare som undervisar i årskurs 1-3 arbetat med lärmiljöer och lärarna som undervisar i årskurs 4-6 har arbetat med likvärdighet där de bland annat diskuterat centralt innehåll och planering av undervisning för samhälls- och naturorienterande ämnen. Vidare har lärarna fört diskussioner om pedagogiska planeringar och delat med sig av dessa. Under dessa kommungemensamma träffar ges även lärare som inte har någon ämneskollega på skolan möjlighet att samverka med lärare från andra skolor som undervisar i samma ämne. Av intervju med lärarna framgår vidare att då skolans lärare träffas är det försteläraren som håller i mötet och har planerat pedagogiska diskussioner. Diskussionerna kan bland annat handla om att lärarna utvecklar undervisningen i en specifik klass, då alla lärare som undervisar klassen träffas. Av intervju med rektorn framgår att lärarna har deltagit i matematik-, läs- och specialpedagogiska lyftet de senaste åren. Rektorn uppger att deltagande i den fortbildningen har gett resultat i undervisningen då lärarna har pedagogiska samtal med varandra och lyfter pedagogiska frågor till diskussion. Det har bland annat lett till att lärarna numera har ett gemensamt språkbruk gällande bedömning och att de har förändrat undervisningen i naturorienterande ämnen. Av intervju med rektorn framgår att hon träffar försteläraren och arbetslagsledaren för att stämma av arbetet kring lärarnas samverkan. Uppföljning och utvärdering sker med försteläraren men även med övriga lärare på skolan. Försteläraren har identifierat att lärarna behöver kunskap kring kartläggning och åtgärdsprogram vilket de har arbetat med i ämneslag och under studiedagar. På skolan finns även forum för lärarna att tillsammans med representanter för elevhälsan diskutera ärenden på både grupp- och individnivå.

Rektorn följer upp att undervisningen genomsyras av värdegrundsuppdraget. Av intervjuer framgår att skolan arbetar med det kommungemensamma värdegrundsarbetet, vilket handlar om att utveckla elevernas delaktighet, utveckling, tydlighet och trygghet. Skolan har valt att främst arbeta med delaktighet och det är en stående punkt på arbetsplatsträffarna. Av inkommen dokumentation framgår att en del av detta även är ett av skolans prioriterade utvecklingsområden att eleverna ska

kunna använda ett stöttande och upplyftande språkbruk. Av intervju med rektorn framgår att hon skapar förutsättningar för lärarna att lyckas med värdegrundsuppdraget genom att tillsammans med elevhälsan dela in eleverna i grupper, arbeta med enskilda elever, göra anpassningar efter gruppernas behov samt tillsätta extra resurser vid exempelvis idrottslektioner och raster. Rektorn beskriver att hon vid lektionsobservationer ser att lärarna pratar med eleverna om exempelvis hur de ska bete sig mot varandra. Vissa lärare tycker att det är svårt att hantera händelser som sker på sociala medier och rektorn har då varit behjälplig i arbetet med det. Lärarna uppger att de i årskurserna 1-3 har arbetat med övningar om emotionell kompetens kopplat till barnkonventionen. Rektorn följer upp lärarnas arbete gällande värdegrundsarbetet via medarbetarsamtal. På så sätt säkerställer hon att de har kompetens att prata om förhållningssätt och bemötande med eleverna

Rektorn leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har inte följt upp hur lärare arbetar med jämställdhetsuppdraget i undervisningen och skolan följer heller inte upp och analyserar kunskapsresultaten utifrån kön. Av intervju med lärarna framgår att skolan inte arbetar med jämställdhet utan att de ser till individen och allas lika förutsättningar. Dock uppger rektorn att de under en studiedag pratat om hur böcker till flickor respektive pojkar är utformade, vilket även bekräftas av en lärare. Av intervju med rektorn och elevhälsan framgår att de heller inte följt upp kunskapsresultat utifrån kön.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att jämställdhetsuppdraget genomsyrar skolans undervisning och vid uppföljning av elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete. Granskningen visar att lärarna i sin undervisning och uppföljning av elevernas kunskapsresultat utgår från ett individperspektiv och inte utifrån ett könsperspektiv. Detta innebär att det således saknas ett medvetet arbete och förhållningssätt på skolan när det gäller elevernas förutsättningar för lärande utifrån ett könsperspektiv. Detta riskerar att medföra att varken lärare eller elever är medvetna om hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål.

Av Lgr 11, avsnitt 1 och 2.8 framgår att skolan ska verka för jämställdhet och aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av

könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att utforma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Som pedagogisk ledare för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet inleda ett strategiskt jämställdhetsarbete för att skapa en gemensam kunskap hos personalen kring hur de ska arbeta så att utbildningen är jämställd och att eleverna därmed ges samma möjligheter att lyckas i skolan. Arbetet med en jämställd utbildning behöver grunda sig i en nulägesbild som bland annat omfattar en kartläggning av hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag och uppföljning av kunskapsresultat fördelat på pojkar och flickor. Detta behöver sedan analyseras utifrån perspektivet att alla elever ska få samma förutsättning att lyckas i skolan oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens samlade motivering är att undervisningen genomgående är strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Eleverna görs utifrån ålder och mognad delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver dock i högre grad individanpassas och genomföras i en stödjande lärmiljö som ger eleverna goda möjligheter att följa undervisningen.

Undervisningen är genomgående strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Syfte och mål med undervisningen tydliggörs på olika sätt. Av lärarintervjuer

framgår att lärarna samplanerar undervisningen utifrån ämnets syfte, centrala innehåll samt kunskapskraven i ämnena. Lärarna utgår även från elevernas förkunskaper och intressen. Eleverna berättar att lärarna talar om vad de ska lära sig och förklarar att de lär sig för framtiden. Lärarna uppger att de visar eleverna användningen av det de arbetar med och gör lärandet konkret och meningsfullt. Av resultatet av Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 framgår att 90 procent av de vårdnadshavare vid Söderåkra skola som svarat, anser att de vet vad deras barn behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att lärarna tydliggör mål och syfte för såväl lektioner som arbetsområden. Av intervjuer med lärarna och lektionsobservationer framgår att det på skolan finns ett gemensamt arbetssätt med att exempelvis tydliggöra mål och syfte med lektionen och tydliga strukturer kring start och avslut av lektioner. Eleverna beskriver att undervisningen är varierad och att olika arbetssätt och arbetsformer används. Detta framgår även av lektionsobservationer där lärarna varvar genomgång i helgrupp med arbete i par, tyst läsning och praktiska övningar. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att eleverna ges aktivt lärarstöd genom att lärarna ser till att alla elever förstår och kommer igång med uppgifterna, är tydliga med att klargöra vad som kommer hända under lektionen samt har formativa samtal med eleverna under lektionen.

Eleverna görs i hög grad delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Av intervjuer framgår att eleverna görs delaktiga i undervisningen genom att de får vara med och påverka arbetssätt och arbetsformer. Lärarna ger exempel på att eleverna får välja fördjupningsområden, om de vill arbeta enskilt eller i par, lyssna på eller läsa texter. En lärare uppger även att eleverna ibland får vara med och ansvara för undervisningen. Eleverna får utvärdera undervisningen genom att lärarna för dialog med dem, men även genom att låta eleverna beskriva vad de anser om undervisningen genom att visa med att göra "tumme upp och tumme ned" eller skriva ner svaret på en lapp. Av intervju med lärarna framgår att utvärderingen kan omfatta hur samarbetet mellan eleverna har fungerat, om eleven fått visa vad hen kan, om svårighetsgraden varit lagom, vad eleven tyckte om undervisningen samt vad eleven lärt sig och vill lära sig mer om. Lärarna har genomfört flera förändringar utifrån elevernas utvärderingar både under pågående arbete samt efter avslutat arbetsområde. Exempelvis har en lärare låtit eleverna i högre omfattning lyssna på texter och en annan lärare berättar att eleverna fått välja hur de vill visa sina kunskaper och antingen fått spela in en film eller haft ett prov. Ytterligare exempel är att elever fått göra presentationer på olika sätt, såsom collage eller ha nyhetsuppläsning. Eleverna görs i hög grad delaktiga i sitt eget lärande. Lärarna påminner kontinuerligt eleverna om veckans mål och stämmer av med eleverna var de

befinner sig i förhållande till målen och låter dem reflektera över om de behöver arbeta extra med något. Eleverna får även berätta för läraren och ibland också för kamrater vad de lärt sig för att synliggöra sin kunskapsutveckling. Lärarna uppger att de ofta återkopplar till vad de arbetade med föregående lektion för att eleverna ska påminnas om vad de lärt sig. Vidare uppger lärarna att de utformar uppgifter som ger eleverna utrymme att reflektera utan att det finns ett givet svar.

Lärarna arbetar med att stärka elevernas motivation att lära. Lärarna anpassar undervisningen så att eleverna utmanas utifrån sina behov och förutsättningar, vilket gäller både de elever som behöver extra stöd och de som behöver mer utmaningar. Av intervjuer med lärarna framgår att de anpassar elevernas arbetsuppgifter för att eleverna ska kunna utmanas utifrån sina behov och förutsättningar. Lärare och elever ger exempel på att det finns material i olika svårighetsnivåer. Det framgår även av Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 där nio av tio elever, av de elever vid Söderåkra skola som svarat, anser att det finns extrauppgifter när man är klar. Lärarna beskriver att de har höga förväntningar på eleverna utifrån deras förutsättningar. Det finns ett specialinrett bemannat klassrum, kallat Oasen, där en speciallärare och ytterligare en lärare finns tillgängliga för de elever som så behöver. Detta framgår av insänd dokumentation och vid lärarintervjuer. Enligt rektorn har kunskapsresultaten ökat tack vare Oasen då eleverna där får såväl hjälp som utmaningar i en god lärmiljö. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att rektorn följer upp och utvärderar vilka följder denna organisation får för elevernas lärande och utveckling. Se vidare område Trygghet och Studiero.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det finns ett medvetet och samlat arbete med att skapa trygghet på skolan. Elevernas trygghet följs upp på flera sätt och åtgärder för att öka tryggheten planeras och genomförs utifrån en analys av uppföljningens resultat. Skolan följer även upp elevernas studiero men ett samlat och

strukturerat främjande och förebyggande arbete för att skapa studiero förekommer dock i mer begränsad omfattning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det finns ett medvetet och samlat arbete med att skapa trygghet på skolan. Av samtliga intervjuer framgår att tryggheten på skolan är hög vilket även framgår av uppföljningen av resultaten av skolans egen enkät som vänder sig till elever och vårdnadshavare. Av enkäterna framgår dock att eleverna anser att det finns platser på skolgården som upplevs som otrygga samt att eleverna önskar avskärmningar i omklädningsrummen, vilket har åtgärdats. Det finns även ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan. Det genomförs bland annat temadagar där klasserna arbetar tillsammans för att skapa gemenskap samt att skolan som en del av värdegrundsuppdraget arbetar med elevernas språkbruk. Av intervju med elevhälsan framgår att de kontinuerligt diskuterar trygghetsfrågor. Vidare uppger rektorn att de pratar med eleverna om vikten av att de säger till om något händer och om de känner sig otrygga. Av ingiven dokumentation och av samtliga intervjuer framgår att tryggheten följs upp via trygghetsenkäter och under utvecklingssamtal med vårdnadshavare.

Skolan följer upp elevernas studiero och vidtar vid behov åtgärder. Ett samlat och strukturerat främjande och förebyggande arbete för att skapa studiero förkommer i mer begränsad omfattning. Granskningen visar att rektorn, lärarna och elevhälsan i liten utsträckning har diskuterat sig fram till gemensamma utgångspunkter och förhållningssätt för att skapa en god studiemiljö.

Rektorn uppger att de för att skapa studiero har inrättat Oasen. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare samt av insänd dokumentation framgår att den används för att avlasta klasslärare och öka studieron. Elevhälsan uppger att om en lärare låter elever som behöver studiero gå dit och att den är bemannad fungerar studieron bättre i klassrummen. Vidare uppger elevhälsan att undervisningen inte alltid går att bedriva i Oasen eftersom lärare som arbetar där ibland får vikariera för andra lärare. Enligt rektorn är lärmiljön och hur den fysiska miljön ser ut viktig i arbetet med att skapa studiero. Skolan har därför inrett detta rum med färger, bord och stolar som bidrar till en lugn miljö.

Av intervju med lärarna framgår att de under klassråd och elevråd haft gemensamma diskussioner om lektionsstrukturer för att identifiera vad som är viktigt för eleverna gällande studiero. Under dessa har det framkommit att eleverna önskar att det blir konsekvenser om det inte är studiero, vilket lärarna har diskuterat i olika forum. För att ytterligare ta reda på elevernas upplevelse av studiero finns även frågor om detta med i den trygghetsenkät som genomförs en gång per läsår. Sammanställningen av

resultaten görs på skolnivå och presenteras både för lärare och elever. Enligt rektorn visar enkäten att det är goda resultat gällande studiero. Lärarna uppger dock att det under utvecklingssamtal framkommer att eleverna upplever att det inte är studiero men att det ofta beror på att det är eleven själv som pratar. Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 visar att 67 procent av eleverna vid Söderåkra skola som svarat på enkäten anser att de har studiero. Lärarna uppger dock att studieron varierar från situation och dag vilket även bekräftas av rektorn och eleverna. Av intervju med rektorn framgår att hon även satt in extra resurser i vissa grupper för att åtgärda bristande studiero.

För att skapa en miljö som ska stödja studieron framgår av intervju med lärare att de i vissa klassrum även har avskärmda ytor där eleverna kan sitta och använda olika hjälpmedel såsom hörselkåpor, sittdynor och skärmar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och elevhälsan utforma gemensamma arbetssätt för att främja en god studiemiljö och förebygga bristande studiero.

Skolinspektionen bedömer att det främjande och förbyggande arbetet för att alla elever ska få studiero behöver utvecklas. Granskningen visar att skolenheten huvudsakligen vidtar åtgärder när det uppstår problem med studieron. Ett gemensamt arbete för att främja en god studiemiljö och förebygga bristande studiero förekommer i begränsad omfattning.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319-320) betonas att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever och lärare eller annan personal och även med elevens vårdnadshavare om de gemensamma värdena som ska gälla. Vidare framgår att det förebyggande arbetet är centralt. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa studiero i skolan. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet är grunden för en utvecklande studiemiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan diskuterar hur de kan utforma undervisningen så att den ger eleverna god studiero. Skolan behöver i olika forum diskutera hur undervisningen i olika klasser och ämnen behöver utformas för att den ska ge eleverna en arbetsmiljö som präglas av studiero. Skolan behöver även följa upp att det främjande och förebyggande arbetet leder till en ökad studiero i undervisningen samt vid behov utveckla arbetet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens samlade bedömning är att rektorn ger lärarna förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar. Rektorns analys av likvärdigheten i lärarnas bedömning behöver dock utvecklas.

Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att göra likvärdiga bedömningar. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att lärarna kontinuerligt samverkar kring bedömningar av elevernas kunskapsutveckling både vid kollegiala samtal på skolan men även tillsammans med lärare på övriga grundskolor i kommunen. Lärarna uppger att kommunens förstelärare leder arbetet och att lärarna gemensamt diskuterar elevlösningar, samrättar uppgifter och diskuterar vilka prov som ska användas. Vidare har de även diskussioner kring bedömning och de olika bedömningskriterierna. De sambedömer även nationella prov. Elevhälsoteamet uppger att specialläraren samverkar med lärarna kring bedömning. Rektorn uppger att specialläraren återkopplar till henne från forum där bedömning diskuteras. Vidare uppger rektorn att lärarna vid behov även samtalar med henne gällande bedömning.

Rektorn säkerställer i begränsad utsträckning att bedömningen är likvärdig inom skolan. Av intervju med rektorn framgår att det inte görs någon analys om de bedömningar som har gjorts i olika ämnen eller mellan lärare skiljer sig åt. Av intervju med lärare framgår att rektorn inte har diskuterat eventuella skillnader i bedömning mellan dem, och bedömningarna har heller inte analyserats utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Av intervju med lärarna framgår att rektorn inte följt upp att de gör likvärdiga bedömningar utan att det är resultaten som följs upp. Någon

jämförelse mellan terminsbetyg och resultat på nationella prov har inte genomförts. Skolverkets statistik från läsåren 2016-2019 visar dock inga markanta avvikelser gällande terminsbetyg i svenska, engelska och matematik jämfört med resultat på nationella prov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas bedömning i olika ämnen och årskurser.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver följa upp och analysera lärarnas samlade bedömningar för att säkerställa att det sker en likvärdig betygsättning samt att lärare gör bedömningar på ett likvärdigt sätt. Vidare bör rektorn föra diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser och utifrån vad analysen visar sätta in och genomföra eventuella förbättringsinsatser.

Av 1 kap. 9 § och 3 kap. 14 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och att rektorn ska se till att betyg sätt i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Skolverket allmänna råd (SKOLFS 2018:247 s. 42 ff) med kommentarer om betyg och betygsättning framgår att rektorn, tillsammans med lärarna, bör följa upp betyg och nationella provbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare beskrivs att rektorn bör se till att det finns förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, för att följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper. Utöver avvikelser mellan olika undervisningsgrupper kan det även handla om att ta reda på om det finns ett samband mellan avvikelser och till exempel kön eller socioekonomiska faktorer. Om avvikelser förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapa rutiner för att på ett systematiskt sätt tillsammans med lärarna kunna följa upp och analysera lärarnas bedömningar och betygsättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Detta arbete kan exempelvis omfatta jämförelser av resultaten på nationella ämnesprov och betyg samt skillnader i bedömning eller betyg i olika ämnen och årskurser. I arbetet kan rektorn med fördel diskutera resultatet av analysen med lärarna.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Sundkvist

Maria Sundkvist
Beslutsfattare
Signerat av: Maria Sundkvist

X Helena Lanver

Helena Lanver
Föredragande
Signerat av: Helena Lanver

I handläggningen av ärendet har även utredare Ulrika Hultberg och Lena Stadler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10-11 februari 2020. Besöket genomfördes av Helena Lanver och Ulrika Hultberg.

Söderåkra skola i Torsås kommun är en grundskola med förskoleklass och årskurs 1-6. På skolan finns en klass i varje årskurs. Lärarna är organiserade i ett arbetslag vilket leds av en arbetslagsledare. Vid skolenheten finns en rektor som även har ansvaret för en annan grundskola i kommunen. Det går cirka 90 elever i årskurs 1-6. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.